

Nodale praktijken. Empirisch onderzoek naar het nodale politieconcept (2009). H. Ferwerda (Bureau Beke, Arnhem), E. van der Torre en V. van Bolhuis (COT; Instituut voor Veiligheid en Crisismanagement, Den Haag). Politiekunde 24

Doelstelling

Het in kaart brengen hoe aan het concept van nodale oriëntatie in de praktijk vorm wordt gegeven en het om te zetten in nieuwe werkwijzen en contrôlestrategieën, en wat daarvan de (mogelijke) opbrengsten zijn.

Hoofdvragen

1. Op basis van welke informatie worden nodale punten (infrastructurele knooppunten) en daarbinnen doel- en dadergroepen en delicten bepaald?
2. Welke handvatten en aanknopingspunten biedt de nodale oriëntatie voor nieuwe of vernieuwde werkwijzen of (interventie)strategieën van de politie, al dan niet in samenwerking met relevante partners, in relatie tot welke fenomenen of taakvelden?
3. Wat wil de regiopolitie op die knooppunten met toezicht en contrôle bereiken?
4. Hoe geeft de regiopolitie vorm en inhoud aan contrôle en toezicht. Welke strategieën en modellen worden gehanteerd?
5. In hoeverre worden deze strategieën toegepast? Met welk oogmerk? Hoe zijn ze onderbouwd? En met welke zichtbare opbrengsten?
6. Wat zijn de opbrengsten van de inzet op de nodale oriëntatie in de Amsterdamse situatie?
7. In hoeverre ondersteunen gerealiseerde opbrengsten vooraf geformuleerde verwachtingen en hypothesen?
8. Wat is al met al de toegevoegde waarde van het concept van nodale oriëntatie?

Methoden van Onderzoek

- literatuurstudie
- observaties

Uitgevoerd in:

Amsterdam Amstelland

Samenvatting

De 'nodale oriëntatie' biedt mogelijk een nieuwe invalshoek voor de inrichting van het politiewerk. Anders dan bij gebiedsgebonden werken ligt hierbij de focus op – een analyse van – (verkeers)stromen van mensen, goederen, kapitaal en informatie en op belangrijke knooppunten daarbinnen. Deze knooppunten ('nodes') worden gezien als vitale gelegenheidsstructuren voor meer of minder georganiseerde en in een aantal gevallen ook grensoverschrijdende criminaliteit. Mede om die reden zouden met name knooppunten in de infrastructuur (rondweg, treinstations, havens e.d.) in principe een goed aangrijpingspunt kunnen zijn voor heel gerichte vormen van toezicht en interventie. Een voorbeeld hiervan zijn 'slimme' contrôles, met gebruikmaking van nieuwe technologieën als de Catch Ken waarbij (continu) kentekens van voorbijrijdend verkeer worden gescand en vervolgens getoetst met behulp van databestanden van 'verdachte' voertuigen.

Onderzocht is hoe succesvol de politie is met het bedenken en toepassen van dit soort nieuwe strategieën en wat de kwaliteit is van onderliggende analyses van bepaalde criminele werkwijzen en patronen. Die moeten immers de basis vormen voor nieuwe, slimme en effectieve contrôlemethoden en interventies die het criminele proces frustreren of onderbreken.

De praktijk blijkt evenwel weerbarstig. Op de werkvloer heeft men weinig op met wat als een abstract, academisch concept wordt gezien; men kan er niet zo goed mee uit de voeten. Dat neemt niet weg dat er wel degelijk sprake is van contrôle- en interventiestrategieën die effectief (b)lijken te zijn. Deze zijn echter niet nieuw en ook niet echt nodaal te noemen, al hebben ze er wel elementen van. Ze laten zich vooral typeren als integraal, analysegestuurd en gericht op hotspots, hottimes en hotgroups. De conclusie is dan ook dat dit type integrale, informatie-gestuurde contrôles een welkome aanvulling vormen op de welhaast gebiedsgebonden fixatie van de Nederlandse politie.